

Î N C H E I E R E

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoiță Valeriu,

în cauza civilă la cererea înaintată de Ciuntu Eugenia către Pasat Zinaida, Pasat Alic, notarul public Munteanu Timofei, intervenient accesoriu de partea pârâtului Pasat Vladimir, notarul public Chiciuc Oxana, Primăria satului Slobozia Mare, raionul Cahul, cu privire la recunoașterea nulității certificatului F-39, a certificatului de moștenitor testamentar și a certificatelor de moștenitori legali,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoiță Valeriu, fiind menținută hotărârea din 15 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 19 decembrie 2011, reclamanta Ciuntu Eugenia a înaintat cerere de chemare în judecată către Tecuci Feodora, intervenienți accesorii Pasat Vladimir, notarul public Chiciuc Oxana, Primăria satului Slobozia Mare, raionul Cahul, solicitând recunoașterea nulității certificatului de moștenitor, eliberat la 20 aprilie 2007 de notarul Chiciuc Oxana pe numele lui Pasat Nicolae, precum și recunoașterea nulității certificatului Forma nr. 39 din 18 aprilie 2007, eliberat de Primăria satului Slobozia Mare, raionul Cahul pe numele lui Pasat Nicolae.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că, la 26 august 2011, adresându-se la biroul notarial cu o cerere privind eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra masei succesoriale rămasă după decesul tatălui său, Pasat Ilie, decedat la XXXXXXXXXXXXX, a aflat că tatăl său, Pasat Ilie, a testat toată averea fratelui Nicolae, care la 20 aprilie 2007 a acceptat și a primit certificatul de moștenitor testamentar asupra depozitelor bănești ale decedatului.

Potrivit reclamantei, la momentul decesului tatălui său, calitatea de moștenitori legali o avea ea, Ciuntu Eugenia, și frații săi Pasat Vladimir și Pasat Nicolae, ultimul a decedat la 17 noiembrie 2010. Astfel, atât ea, cât și fratele Pasat Vladimir, nu au cunoscut despre existența testamentului lăsat de tatăl lor, iar fratele Pasat Nicolae nu a spus nimic despre existența acestuia.

Adresându-se la biroul notarului Chiciuc Oxana, notarul i-a explicat că certificatul de moștenitor testamentar a fost eliberat pe numele lui Pasat Nicolae, în baza certificatului Forma 39, eliberată de Primăria satului Slobozia Mare, raionul Cahul, în care era indicat că unicul moștenitor al masei succesoriale rămase după decesul lui Pasat Ilie, este Pasat Nicolae, iar reclamanta Ciuntu Eugenia și fratele acesteia, Pasat Vladimir, nu erau indicați în certificatul respectiv.

Reclamanta consideră că notarul nu a fost în drept să elibereze certificat de moștenitor pe numele lui Pasat Nicolae, întrucât el nu s-a adresat în termen de 6 luni cu o cerere de acceptare a succesiunii și nici nu a acceptat moștenirea de fapt, așa cum în casa tatălui lor a locuit ea până la decesul tatălui și după decesul lui.

În susținerea cererii sale, reclamanta a indicat că de facto ea a acceptat succesiunea rămasă după decesul tatălui său, Pasat Ilie, fapt constatat prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 07 aprilie 2011, iar Pasat Nicolae s-a adresat cu cerere la notar abia la 20 aprilie 2007, cel din urmă fiind obligat să-i explice dreptul de a se adresa cu cerere în instanța de judecată, deoarece a ratat termenul prevăzut de lege pentru acceptarea succesiunii.

La 17 noiembrie 2010, Pasat Nicolae a decedat, iar succesori legal al defunctului a devenit fiica lui minoră Zinaida, reprezentantul legal fiindu-i mama sa – Tecuci Feodora.

La 24 august 2012, a fost dispusă înlocuirea părților în proces, Pasat Zinaida având calitatea de pârât.

Prin încheierea din 20 decembrie 2012 a Judecătoriei Cahul, a fost suspendat procesul de examinare a acțiunii civile depuse de Ciuntu Eugenia către Tecuci Feodora privind recunoașterea certificatului de moștenitor nevalabil, până la examinarea cererii de revizuire, depusă de Pasat Zinaida privind revizuirea hotărârii din 07 aprilie 2011, la cererea sa din 30 noiembrie 2012.

Prin încheierea din 05 decembrie 2013 a Judecătoriei Cahul, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Pasat Zinaida asupra hotărârii irevocabile a Judecătoriei Cahul din 07 aprilie 2011, prin care a fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Ciuntu Eugenia după decesul lui Pasat Ilie, care a decedat la XXXXXXXXXXXX, în pricina civilă înaintată de Ciuntu Eugenia privind constatarea faptului acceptării succesiunii.

Prin încheierea din 17 octombrie 2014 a Judecătoriei Cahul, a dispusă reluarea procesului nominalizat și continuarea examinării în fond a cauzei.

Prin hotărârea din 23 mai 2016 a Judecătoriei Cahul, a fost recunoscut nevalabil certificatul de moștenitor testamentar din 20 aprilie 2007, eliberat de notarul privat Chiciuc Oxana pe numele lui Pasat Nicolae după decesul lui Pasat Ilie.

Prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Pasat Zinaida, a fost casată hotărârea din 23 mai 2016 a Judecătoriei Cahul, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 25 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Pasat Zinaida, casată decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel

Cahul, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Cahul în alt complet de judecată.

Prin decizia din 16 ianuarie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Pasat Zinaida, casată hotărârea din 23 mai 2016 a Judecătoriei Cahul, cu restituirea pricinii pentru rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei civile, reclamanta Ciuntu Eugenia a depus cerere de majorare a pretențiilor împotriva pârâților Pasat Zinaida, Pasat Alic, notarul public Munteanu Timofei, cu privire la anularea certificatelor de moștenitori. În motivarea cererii suplimentare de chemare în judecată, reclamanta a menționat că pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul Central, se află pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciuntu Eugenia către Pasat Zinaida cu privire la anularea certificatului de moștenitor eliberat de către notarul Chiciuc Oxana la 20 aprilie 2007 pe numele lui Pasat Nicolae, asupra masei succesoriale rămase după decesul defunctului Pasat Ilie.

Menționează că în cadrul ședinței de judecată din 19 septembrie 2018, de către pârâta Pasat Zinaida și intervenientul accesoriu Pasat Alic au fost prezentate certificatele de moștenitor legal, eliberate de către notarul Munteanu Timofei la 28 august 2018, prin care se atestă ca moștenitori ai averii lui Pasat Nicolae, decedat la 17 noiembrie 2010, succesorii Pasat Alic și Pasat Zinaida, cu a câte ½ cotă-parte din averea succesorală compusă din bunurile imobile amplasate în r-nul Cahul, satul Slobozia Mare, ce au aparținut defunctului Pasat Ilie, decedat la XXXXXXXXXXXXX.

Drept temei de atribuire a bunurilor imobile ce au aparținut defunctului Pasat Ilie, a servit concluzia notarului, expusă în certificatul de moștenitor, precum că Pasat Nicolae a acceptat moștenirea după Pasat Ilie, dar nu a perfectat drepturile sale succesoriale.

Potrivit reclamantei, Pasat Zinaida și Pasat Alic au prezentat documente neveridice notarului, dobândind ilegal certificatele de moștenitor asupra bunurilor imobile ce fac parte din masa succesorală a defunctului Pasat Ilie, care de fapt au fost acceptate de către reclamantă, fapt confirmat prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 07 aprilie 2011, prin care s-a constatat faptul acceptării de către Ciuntu Eugenia a averii rămase după tatăl său, Pasat Ilie, care a decedat la XXXXXXXXXXXXX.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat anularea certificatului de moștenitor testamentar, eliberat de notarul Chiciuc Oxana la 20 aprilie 2007 pe numele lui Pasat Nicolae, în urma decesului defunctului Pasat Ilie, decedat la XXXXXXXXXXXXX; anularea Certificatului F-39, eliberat de Primăria satului Slobozia Mare pe numele lui Pasat Nicolae, în care acesta este indicat ca unic moștenitor; anularea certificatului de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7014, emis de către notarul Munteanu Timofei; anularea certificatului de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7015, emis de către notarul Munteanu Timofei; anularea certificatului de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7018, emis de către notarul Munteanu Timofei; anularea certificatului de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7020, emis de către notarul Munteanu Timofei.

Prin hotărârea din 15 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea reclamantei Ciuntu Eugenia a fost admisă. S-a declarat nul certificatul F-39, eliberat de Primăria satului Slobozia Mare pe numele lui Pasat Nicolae în care este indicat ca unic moștenitor. S-a declarat nul certificatul de moștenitor testamentar nr. 1-3970

din 20 aprilie 2007, eliberat de notarul Chiciuc Oxana pe numele lui Pasat Nicolae. S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7014, emis de către notarul Munteanu Timofei, pe numele Pasat Zinaida. S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7016, emis de către notarul Munteanu Timofei, pe numele Pasat Alic. S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7018, emis de către notarul Munteanu Timofei, pe numele Pasat Zinaida. S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal din 28 august 2018, sub numărul 7020, emis de către notarul Munteanu Timofei, pe numele Pasat Alic.

Prin decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă cererea de apel depusă de Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoită Valeriu, fiind menținută hotărârea din 15 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut concluzia primei instanțe, potrivit căreia, notarul public Chiciuc Oxana nu a fost în drept la 20 aprilie 2007 să elibereze certificatul de moștenitor testamentar nr. 1-3970 pe numele lui Pasat Nicolae, deoarece ultimul a omis termenul de 6 luni de acceptare a succesiunii și nu a stabilit cercul de persoane care au dreptul la succesiune și la rezerva succesorală, respectiv certificatul de moștenitor testamentar a fost eliberat fără respectarea dispozițiilor legale.

Totodată, instanța de apel a conchis că Ciuntu Eugenia a fost unica moștenitoare care a acceptat moștenirea legală după decesul tatălui său, Pasat Ilie, prin acceptarea tacită și intrarea în posesia patrimoniului succesoral al defunctului, fapt confirmat prin Forma 39, eliberată de primăria satului Slobozia Mare la 14 noiembrie 2011, în care se indică direct că reclamanta a acceptat moștenirea, iar probe contrare în acest sens nu au fost prezentate, fapt stabilit și prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 07 aprilie 2011, care a devenit irevocabilă la 27 aprilie 2011.

La 29 ianuarie 2020, Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoită Valeriu, a contestat cu recurs decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 15 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de Ciuntu Eugenia să fie respinsă integral.

La 17 februarie 2020, Ciuntu Eugenia, prin intermediul avocatului Grecu Ion, a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoită Valeriu, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 27 noiembrie 2019 și expediată participanților la proces la 23 decembrie 2019 (f.d. 59, vol. III), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către părți. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul a fost înregistrat la 29 ianuarie 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie

capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoită Valeriu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Pasat Zinaida, prin intermediul avocatului Negoită Valeriu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Nicolae Craiu,

Iurie Bejenaru